

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
“ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА”

34000 Крагујевац, Краља Александра I Карађорђевића 48

Тел.: 034/332-240; Цен: 034/335-745; Факс: 034/335-746; е-mail: jkpvik@gmail.com; матични број: 07165439; ПИБ: 101039041;

TR: Banka Intesa br.160-7109-89; AIK Banka br.105-40107-85; Eurobank Direktna br.150-207-02;

Банка Поштанска штедионица бр. 200-2711830102005-58

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ ПРЕДУЗЕЋА
ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац
за I - XII 2023. године**

**Крагујевац
2024.**

ИЗ 238 (ИП 012)

ОПШТИ ПОДАЦИ

Пословно име: Јавно комунално предузеће
„Водовод и канализација“
Седиште: Крагујевац
Матични број: 07165439
ПИБ: 101039041
Надлежно министарство /
Министарство привреде
Надлежни орган јединице
локалне самоуправе :
Град Крагујевац - Скупштина града

Основна делатност предузећа је производња и прерада воде и снабдевање града здравом, хемијски и бактериолошки исправном водом за пиће, као и сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода са градског и приградског подручја Крагујевца. У основну делатност спада и одржавање водоводних и канализационих система и хидрографевинских објеката. Остале делатности су: пројектовање и изградња водоводне и канализационе мреже и поправка, одржавање и оверавање водомера.

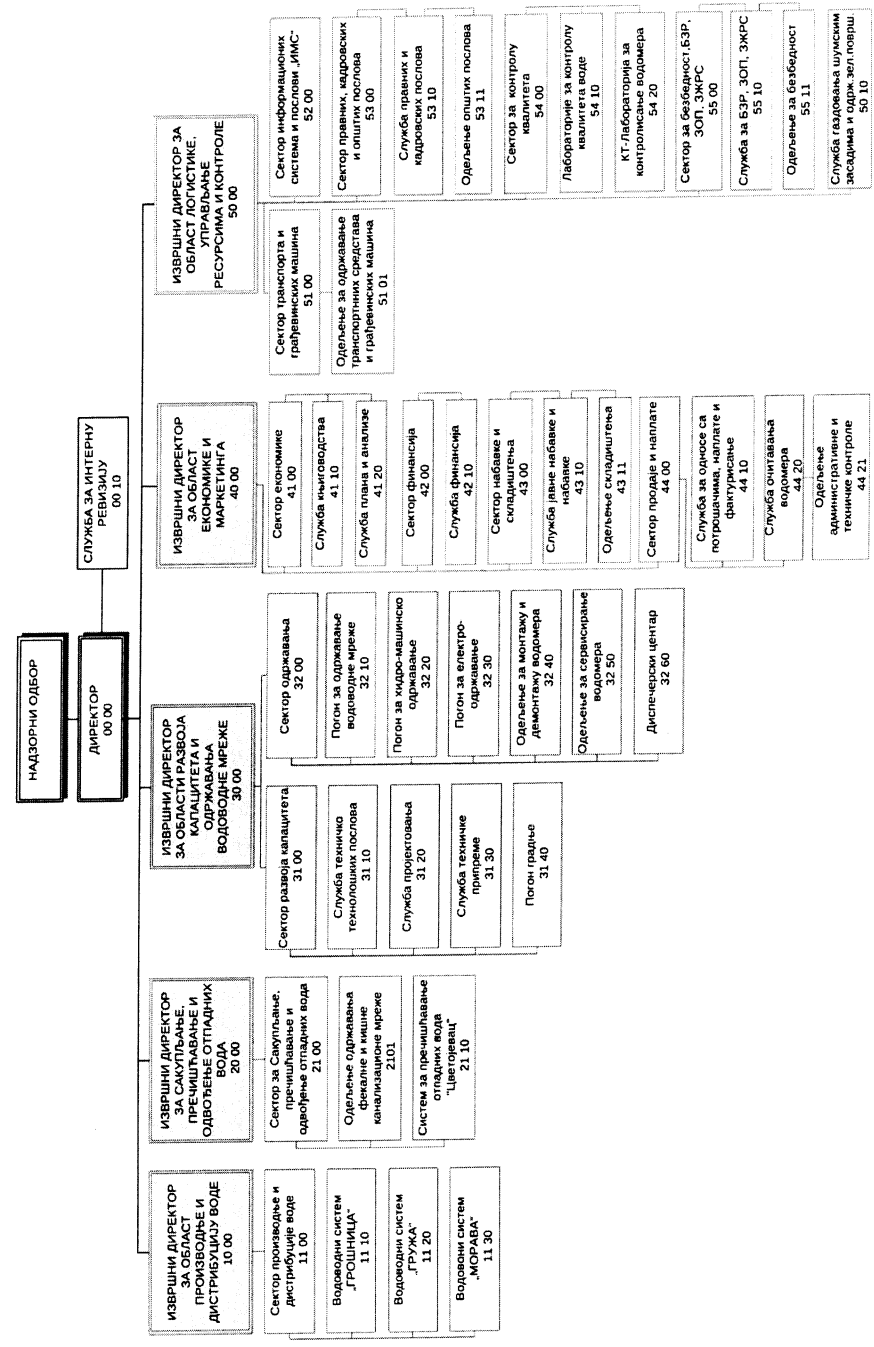
У 2023. години ЈКП „Водовод и канализација“ успело је да оствари своје основне задатке у погледу:

- уредног снабдевања квалитетном и здравствено исправном водом за пиће и заштите здравља становника и заштите животне средине одвођењем и пречишћавањем отпадних вода,
- запослених, безбедности на раду и заштите здравља, као и економски заснованих зарада,
- становника, са аспекта добијања потребних количина квалитетне и здравствено исправне воде за пиће и одвођење отпадних вода, као заштите животне средине, уз економски прихватљиву цену,
- пословних система, уредног снабдевања квалитетне и здравствено исправне воде за пиће,
- државе, складног развоја водоснабдевања, потребне количине квалитетне и здравствено исправне воде за пиће, заштите животне средине и безбедности и заштите здравља
- менаџмента, у смислу ефективног и ефикасног управљања процесима водоснабдевања и одвођења и пречишћавања отпадних вода, уз респектовање ограничених водних, финансијских и локалних ресурса.

Предузеће је, у јединственом процесу рада, организовано као самостални субјекат који обезбеђује потпуно, квалитетно, благовремено и рационално обављање послова из своје делатности. Обављање делатности Предузећа организује се по процесима рада, између којих је успостављена функционална, економска и пословна веза.

Организациону структуру Предузећа чине организационе целине, сектори, системи, службе, погони и одељења унутар којих се одвијају послови утврђени Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији у Предузећу, који доноси директор Предузећа. Органи управљања у Предузећу су: Надзорни одбор и Директор.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ЈКП „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА“ КРАГУЈЕВАЦ

ФИЗИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

1. ПРОИЗВЕДЕНА КОЛИЧИНА ВОДЕ, УПУЋЕНА У ДИСТРИБУЦИОНИ СИСТЕМ

Основна делатност Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Крагујевац је сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде. Крагујевац се снабдева водом са три водоводна система: Грошничког, Моравског и Гружанског. Укупне количине произведене воде одређене су низом фактора као што су: просечна потрошња и потребе потрошача за водом, стање залиха сирове воде на извориштима (2 акумулациона језера и рени бунари), стање дистрибутивне мреже у техничком смислу, односно праћење укупне количине воде која се произведе, а не фактурише потрошачима, брзина откривања и ефикасна поправка хаварија на дистрибутивној мрежи.

Током 2023. године произведено је **18.692.168 м³**, што је за 313.240 м³ мање од плана, а у односу на исти период 2022. године произведено је 587.445 м³ мање воде. Произведена количина воде у 2023. години била је довољна да задовољи целокупну потрошњу грађана и привреде.

Табела 1. (м³)

ВОДОВОДНИ СИСТЕМИ	ПЛАН I-XII 2023.	ОСТВАРЕНО I-XII 2022.	ОСТВАРЕНО I-XII 2023.	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4 : 2	4 : 3
ПП Грошница	3.032.640	2.809.947	2.966.952	-65.688	98%	106%
ПП Морава	2.445.120	2.262.749	2.138.574	-306.546	87%	95%
ПП Гружа	13.527.648	14.206.917	13.586.642	58.994	100%	96%
УКУПНО:	19.005.408	19.279.613	18.692.168	-313.240	98%	97%

Грошничко језеро је прво вештачко језеро у Србији. Први пут у нашој земљи код изградње грошничке бране примењене су савремене методе грађења у оно време. Вода захваћена из Грошничког језера морала је да се пречишћава, па је у том циљу испод бране изграђено и постројење за пречишћавање воде. Вода из Грошничке водојаже укључена је у градску водоводну мрежу 1. априла 1938. године. Тиме је Крагујевац добио савремени водовод.

ПП „Грошница“ је у укупној производњи учествовао са 15,87%.

На ПП „Грошница“ произведено је **2.966.952 м³** воде, што је у односу на план, мања производња за 65.688 м³. На ПП „Грошница“ је произведено 157.005 м³ више воде него у 2022. години. Просечна производња на овом производном погону на годишњем нивоу износи 93,80 л/с.

Извориште подземних вода – „Брзан“ – ПП „Морава“ је у укупној производњи учествовао са 11,44%.

Захватање подземне воде на каптажном пољу предвиђено је помоћу „Рени“ бунара. Укупно је урађено 14 бунара са хоризонталним дренажним са дубином око 15 м. У функцији је 9 бунара. Пречници бунара су 4 м за 11 бунара и 2 м за 3 бунара. Подручје изворишта на левој обали реке Велике Мораве је у дужини 3,6 км и ширине 200 м. Бунари су изграђени по линији обале на удаљењу 30 – 50 м од речног корита.

ПП „Морава“ је у укупној производњи учествовао са 11,44%.

На ПП „Морава“ произведено је **2.138.574 м³** воде, што је ниже за 306.546 м³ од планиране вредности за 2023. годину. На ПП „Морава“ је произведено 124.175 м³ воде мање него 2022.

године. Укупна количина сирове воде која се у континуитету могла добити на изворишту се кретала од 70 – 90 л/с у зависности од периода године (просек је износио 81 л/с). Просечна производња на овом производном погону на годишњем нивоу износи 67,76 л/с.

Узводно од села Пајсијевић на реци Гружи изграђена је брана, на профилу „Туцачки напер“, која формира акумулацију „Гружа“. Основна намена ове акумулације је водоснабдевање. Поред ове основне намене акумулација „Гружа“ има за задатак да заштити низводно подручје од поплава, да задржи нанос и да побољша протицање Груже у периоду малих вода.

ПП „Гружа“ је у укупној производњи учествовао са 72,69%.

На ПП „Гружа“ произведено је **13.586.642 м³** воде, што је у односу на план, већа производња за 58.994 м³. На ПП „Гружа“ је произведено 620.275 м³ мање воде него у истом периоду 2022. године. Просечна годишња производња на ПП „Гружа“ је била 431,02 л/с. Проценат попуњености акумулације кретао се од 49% (јануар) до 77% (јун).

Подаци о доточима воде у акумулације задњих година указују на велике годишње осцилације, а самим тим и на велику зависност изворишта од хидролошких прилика.

У првом кварталу 2023. године на ВС „Грошница“ биле су недовољне количине воде у акумулацији.

На основу вишегодишње експлоатације може се сматрати да Крагујевац располаже следећим гарантованим вишегодишњим просечним количинама воде: „Грошница“ 120 л/с, „Морава“ 100 л/с, „Гружа“ 580 л/с.

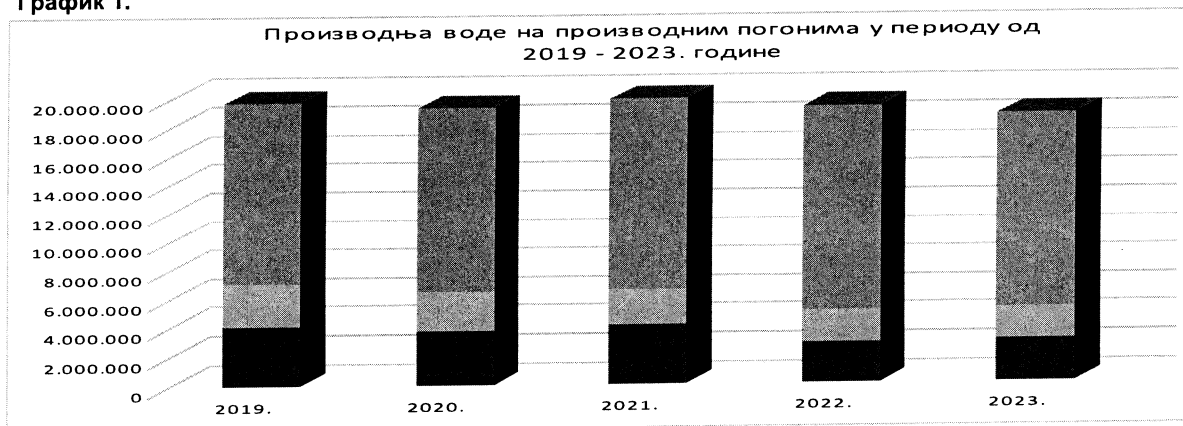
Следећа табела и график приказују производњу воде током последњих пет година.

Табела 2.

(м³)

ВОДОВОДНИ СИСТЕМИ	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
ПП Грошница	4.146.375	3.774.868	4.096.028	2.809.947	2.966.952
ПП В.Морава	2.969.022	2.663.933	2.442.126	2.262.749	2.138.574
ПП Гружа	12.592.669	12.895.217	13.336.112	14.206.917	13.586.642
УКУПНО:	19.708.066	19.334.018	19.874.266	19.279.613	18.692.168

График 1.

У наредном периоду планиран је стабилан развој уз сталну примену нових технологија, а пре свега заштита изворишта и очување животне средине.

2. УТРОШАК ХЕМИКАЛИЈА

Сва вода која се испоручује потрошачима се пречишћава на одговарајућим постројењима за пречишћавање и потом упућује потрошачима из сабирних резервоара производних погона

Табела 3.

ВРСТА ХЕМИКАЛИЈЕ	Јед. мере	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	Јед. мере	СПЕЦИФ. ДОЗИРАЊЕ ПЛАН I-XII 2023	СПЕЦИФ. ДОЗИРАЊЕ ОСТВАРЕНО I-XII 2022	СПЕЦИФ. ДОЗИРАЊЕ ОСТВАРЕНО I-XII 2023	проценат остварења	проценат остварења
1	2	3	4	5	6	7	8	9	9:7	9:8
Алуминијум сулфат	кг	902.468	857.495	897.705	г/м ³	54,50	50,39	54,23	100%	108%
ПП Грошница	кг	89.027	54.895	65.705	г/м ³	29,36	19,54	22,15	75%	113%
ПП Гружа	кг	813.441	802.600	832.000	г/м ³	60,13	56,49	61,24	102%	108%
Течни хлор	кг	57.703	38.999	40.109	г/м ³	3,04	2,02	2,15	71%	106%
ПП Грошница	кг	13.643	8.855	10.365	г/м ³	4,50	3,15	3,49	78%	111%
ПП Морава	кг	4.166	2.644	2.244	г/м ³	1,70	1,17	1,05	62%	90%
дистрибутивна мрежа	кг	6.764	5.350	5.950	г/м ³	0,50	0,38	0,44	88%	116%
ПП Гружа	кг	33.130	22.150	21.550	г/м ³	2,45	1,56	1,59	65%	102%
Течни кисеоник	кг	481.797	364.314	389.819	г/м ³	35,62	25,64	28,69	81%	112%
ПП Гружа	кг									
Активни угаљ	кг	906	0	0	г/м ³	0,07	0	0	-	-
ПП Гружа	кг									
Креч	кг	1.403	0	0	г/м ³	0,10	0	0	-	-
ПП Гружа	кг									
Бакар сулфат	кг	6.868	3.731	3.595	г/м ³	0,42	0,22	0,22	52%	100%
ПП Грошница	кг	1.214	206	570	г/м ³	0,40	0,07	0,19	48%	271%
ПП Гружа	кг	5.654	3.525	3.025	г/м ³	0,42	0,25	0,22	52%	88%
Калијум перманганат	кг	9.327	148	2.590	г/м ³	0,56	0,01	0,16	29%	1.600%
ПП Грошница	кг	1.579	148	340	г/м ³	0,52	0,05	0,11	21%	220%
ПП Гружа	кг	7.748	0	2.250	г/м ³	0,57	0	0,17	30%	-
Флокулант - катјонски	кг	1.290	865	820	г/м ³	0,10	0,06	0,06	60%	100%
ПП Гружа	кг									
Флокулант - анјонски	кг	2.795	1.914	2.000	г/м ³	0,17	0,11	0,12	71%	109%
ПП Грошница	кг	497	240	230	г/м ³	0,16	0,08	0,08	50%	100%
ПП Гружа	кг	2.298	1.674	1.770	г/м ³	0,17	0,12	0,13	76%	108%

Вода захваћена из Грошничког језера се пречишћава на постројењу за пречишћавање воде које је изграђено испод бране. Примењени технолошки поступак је класичан. После предхлорисања и флокулације уз додавање алуминијум сулфата вода се избистрава у гравитационим таложницима. Филтрирање се обавља на брзим пешчаним филтерима. Дезинфекција пречишћене воде обавља се хлором. Из акумулације „Гружа“ вода се гравитацијом доводи на постројење за пречишћавање воде. Постројење је лоцирано са леве стране Груже на око 300 м низводно од бране „Гружа“ и у основи се састоји из комбинованог објекта коагулатор – таложника и из брзих гравитационих пешчаних филтера. Систем је надограђен објектом за предозонизацију 2009. године. Технолошки процес прераде обухвата процесе: предозонизација, талочења уз претходну коагулацију, филтрацију на брзим пешчаним филтерима и дезинфекцију хлором. Што се тиче Изворишта подземних вода – „Брзан“ – ПП „Морава“ – технолошки процес прераде обухвата процесе: аерацију,

таложене у контактним базенима, филтрацију на брзим пешчаним филтерима и дезинфекцију хлором. Пре предаје воде потрошачима Баточине врши се хлорисање воде у циљу обезбеђења хигијенске исправности воде. У ту сврху је утрошено 564 килограма течного хлора.

Дозирања свих хемикалија за прераду воде гледано преко специфичног дозирања су на нивоу или испод планираних количина, сагласно квалитету сирове воде у акумулацијама по хемијским и по биолошким параметрима, осим алуминијум – сулфата на ПП Гружа.

На почетку 2023. године биле су смањене залихе воде у акумулацији Грошница, а услед изузетно лоше хидролошке ситуације. Испуњеност акумулације износила је 27% и због тога је количина воде која се производи са овог водоводног система смањена у односу на планиране вредности. Недостајућа количина воде за снабдевање, надокнађена је повећањем производње воде са ВС Гружа. То се одразило на увећање укупно утрошених количина алуминијум сулфата и увећања специфичног дозирања за укупно произведену воду са оба водоводна система.

Квалитет сирове воде на акумулацији Гружа у другој половини године условио је повећање специфичног дозирања алуминијум сулфата у односу на планиране количине, како би се одржао квалитет воде за пиће у складу са Правилником о хигијенској исправности воде за пиће (Сл. лист СРЈ бр. 42/98 и 44/99 и Сл. гласник РС бр. 28/2019).

3. УТРОШАК ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Укупна потрошња електричне енергије по потрошачким местима у 2023. години је дата у табели:

Табела 4.

Место потрошње	Активна електрична енергија (kWh)		Реактивна електрична енергија	Реактивна прекомерна електрична енергија	Обрачунска снага
	ВТ	НТ	(kVarh)	(kVarh)	(kW)
а) ПП Морава	2.080.177	1.042.441	613.217	554.535	10.560
б) ПП Грошница	98.092	46.073	45.745	9.815	960
в) ПП Гружа	3.096.211	1.541.465	1.524.405	701.857	8.400
1. Водоводни системи (а+б+в)	5.274.480	2.629.979	2.183.367	1.266.207	19.920
2. Дистрибуциони систем	1.218.311	545.230	282.786	128.307	10.188
УКУПНО ВОДОСНАБДЕВАЊЕ (1+2)	6.492.791	3.175.209	2.466.153	1.394.514	30.108
Радионички и административни простор	88.136	12.719	32.836	14.296	1.404
С.П.О.В. Цветојевац	901.536	448.279	443.687	685.969	2.700
УКУПНО	7.482.463	3.636.207	2.942.676	2.094.779	34.212

У укупном утрошку електричне енергије Предузећа, водоснабдевање учествује са 84%. Специфичност Предузећа је да снабдевање града пијаћом водом врши са три изворишта, која су међусобно удаљена преко 50 км, а од града у просеку око 25 км. Већи део воде се дистрибуира уз интезивно коришћење пумпи, које раде на електрични погон.

4. ПРОДАЈА ВОДЕ

Табела 5. (м³)

КАТЕГОРИЈА ПОТРОШАЧА	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4:2	4:3
Грађани	10.090.138	8.685.767	8.663.939	-1.426.199	86%	100%
Привреда	2.522.642	2.214.961	2.015.542	-507.100	80%	91%
Спољни потрошачи	34.522	31.738	21.540	-12.983	62%	68%
УКУПНО:	12.647.302	10.932.466	10.701.021	-1.946.281	85%	98%

Сектор продаје и наплате састоји се од две службе, Службе за односе са потрошачима, наплате и фактурисања и Службе читавања водомера. Служба читавања водомера врши месечно читавање утрошка воде на територији Града Крагујевца, као и на територији Општина Баточина и Кнић.

У 2023. години укупно је продато **10.701.021 м³** воде. У односу на план продаје воде, продаја у 2023. је мања за 1.946.281 м³ односно 15%, а у односу на продају у 2022. години, продаја је мања за 231.445 м³.

Грађанима је продато **8.663.939 м³**, што чини 80,96% укупне количине продате воде. Продаја воде грађанима је мања за 1.426.199 м³ у односу на план за 2023. годину или 14%. У односу на 2022. годину, продаја воде грађанима је мања за 21.828 м³. Грађанима у Баточини је продато 347.174 м³.

Привреди у Крагујевцу је продато **2.015.542 м³** воде, што чини 18,83% укупне продаје воде. Продаја воде привреди у Крагујевцу је у односу на план мања за 507.100 м³ односно 20%, а у односу на 2022. годину је мања за 199.419 м³. Организацијама за друштвену заштиту деце и омладине и организације из области културе, физичке културе и здравства је фактурисано 558.098 м³ воде, а од тога се на основне школе односи 44.327 м³, средње школе 19.734 м³, установе културе 2.974 м³ и предшколске установе 20.556 м³ воде. Предузећима, самосталним занатлијама и осталим корисницима фактурисано је 1.430.028 м³. Привреди у СО Баточини је продато 26.903 м³, а Бадњевцу је фактурисано 513 м³. За сопствене потребе је утрошено 110.023 м³ (Управна зграда I и II, СПОВ „Цветовевац“, Заставин сервис и централни водомер на ПП „Гружа“).

Спољним потрошачима (Рогот и Кнић) је испоручено **21.540 м³** воде, што чини 0,21% укупне продаје воде, што је за 12.983 м³ мање од плана за 2023. годину, а у односу на исти период 2022. године је мања за 10.199 м³.

Сваког месеца у 2023. години вршено је читавање 60.126 водомера за категорију грађана и 3.058 водомера за категорију привреде. Одељење контроле евидентирало је 2.785 налога за контролу, на основу којих је вршена контрола читавања водомера, утврђивање хаварија и осталих неправилности. На захтев корисника отворено је 685 налога за технички пријем водомера и одрађено је 682 техничка пријема.

Евидентирано је 72 нелегална корисника, од којих се 50 прикључило иза централних водомера. Сви нелегални корисници су евидентирани и против њих је покренут поступак код надлежног комуналног инспектора.

У циљу благовремене и ефикасне наплате упућено је 32.500 опомена. Закључено је 891 краткорочан и 11 дугорочних споразума са потрошачима. Примљено је и решено 227 писаних рекламација као и 907 усмених које су евидентирани на шалтеру за рекламације. Предузимане су и мере за побољшање рада Сектора:

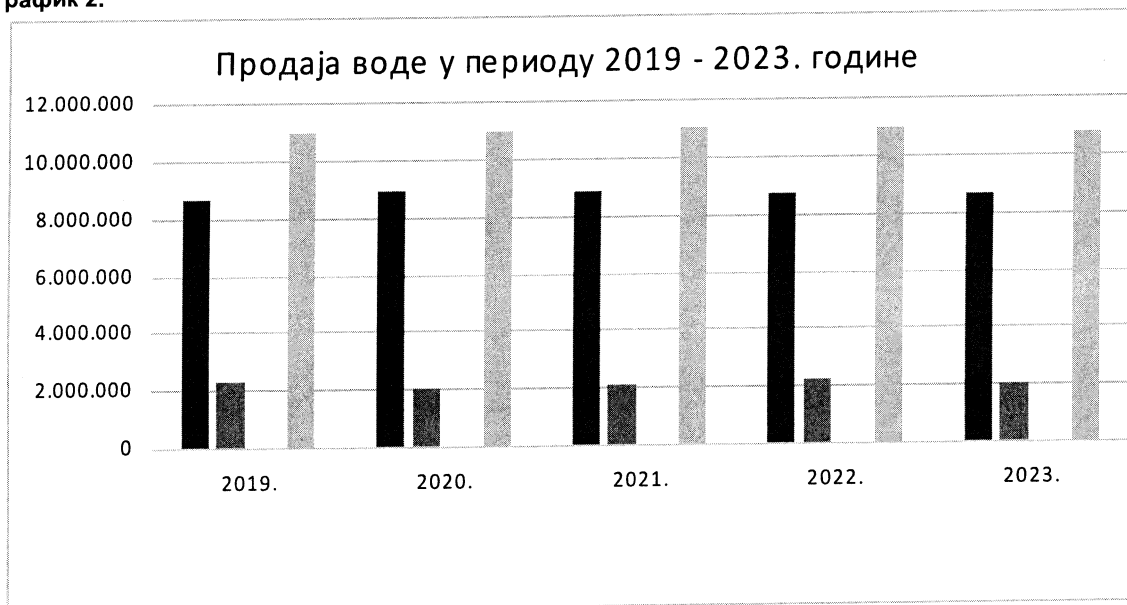
- замена водомера у складу са законским роком важења од 5 година
- уградња водомера са даљинским читавањем
- позивање корисника и комуникација са њима у циљу решавања доспелих дуговања
- евидентирање и процесуирање нелегалних корисника
- сталном сарадњом са корисницима наших услуга понуђена је могућност добијања рачуна електронским путем. Од укупног броја потрошача 4.890 корисника прима рачуне путем мејла, од којих се 1.633 пријавило током 2023. године за ову услугу.
- корисницима из категорије „привреда“ достављани су рачуни преко система електронских фактура.

У табели 6. и графику 2. је дата продаја воде у задњих пет година:

(м³)

ГОДИНА	ПРОДАЈА ВОДЕ ГРАЂАНИМА	ПРОДАЈА ВОДЕ ПРИВРЕДИ	ПРОДАЈА ВОДЕ СПОЉНИМ ПОТРОШАЧИМА	УКУПНО
2019.	8.615.318	2.300.055	32.792	10.948.165
2020.	8.884.770	2.042.661	32.629	10.960.060
2021.	8.879.921	2.097.696	28.796	11.006.413
2022.	8.685.767	2.214.961	31.738	10.932.466
2023.	8.663.939	2.015.542	21.540	10.701.021

График 2.

5. ОДВОЂЕЊЕ И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Крагујевац је за услуге одвођења отпадних вода грађанима и привреди у Крагујевцу и Баточини, 2023. године, фактурисало **8.905.695 м³** воде, што је мање од плана. Такође, у односу на 2022. годину фактурисано је мање за 171.156 м³ односно 2%.

Табела 7. - одвођење отпадних вода (м³)

КАТЕГОРИЈА ПОТРОШАЧА	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4 : 2	4 : 3
Грађани	8.289.048	7.073.206	7.086.585	-1.202.463	85%	100%
Привреда	2.306.309	2.003.645	1.819.110	-487.199	79%	91%
УКУПНО:	10.595.357	9.076.851	8.905.695	-1.689.662	84%	98%

ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац је за услуге пречишћавања отпадних вода грађанима и привреди у Крагујевцу фактурисало **8.739.574 м³** воде, што је мање од плана. Такође, у односу на 2022. годину фактурисано је мање за 180.863 м³ односно 2%.

Табела 8. - пречишћавање отпадних вода (м³)

КАТЕГОРИЈА ПОТРОШАЧА	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4 : 2	4 : 3
Грађани	8.289.048	6.942.357	6.949.202	-1.339.846	84%	100%
Привреда	2.306.309	1.978.080	1.790.372	-515.937	78%	91%
УКУПНО:	10.535.357	8.920.437	8.739.574	-1.855.783	82%	98%

Систем за пречишћавање отпадних вода „Цветовевац“ пуштен је у рад 1990. године. Налази се седам километара низводно од града, на левој обали реке Лепенице.

Током 2023. године у Систем за пречишћавање отпадних вода у Цветовевцу је, из градске канализационе мреже и кишне канализације путем фекалних колектора, стигло **8.477.436 м³** отпадних вода.

Табела 9. (м³)

квартал	Отпадна вода на улазу	Пречишћена вода на излазу	Пресовани трули муљ	Био-гас
I – III	2.061.506	1.824.342	54	84.979
I – VI	4.189.928	3.707.900	284	160.638
I – IX	6.196.906	5.483.987	698	214.256
I – XII	8.477.436	7.502.156	800	295.130

Из Система за пречишћавање отпадних вода у Цветојевцу је испуштено **7.502.156 м³** прерађене и пречишћене воде, а третманом преврелог муља добијено је **800 м³** суве материје и **295.130 м³** био – гаса.

Такође, дошло је до улагања средстава у сервисирање и занављање опреме на постројењу. Набављена је завојна пумпа угушћеног муља.

Током 2023. године у процесу пречишћавања отпадних вода утрошено је 950 кг флокуланта – катјонског.

Сви параметри пречишћене воде, који су испуштени из Система за пречишћавање отпадних вода у Цветојевцу, били су у дозвољеним оквирима, што указује на сталну бригу да се у сваком тренутку задовољи тражени степен функционисања система.

6. ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ОДЕЉЕЊА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ФЕКАЛНЕ И КИШНЕ КАНАЛИЗАЦИОНЕ МРЕЖЕ

У 2023. години Одељење за одржавање фекалне и кишне канализационе мреже је успешно извршавало поверене му пословне задатке и поред неповољних атмосферских прилика, тј. велике количине атмосферског талога у кратком временском интервалу (нарочито у току месеца јуна – 582 интервенција на канализационој мрежи), где је додатне проблеме стварао велики број нелегално прикључених кишних одвода на системе фекалне канализације.

Додатни проблеми су били и чести кварови технике (возила-цистерни) која није адекватна обиму посла.

Пун допринос квалитетном раду ове службе дала је и екипа радника на одржавању канализационе мреже у смислу превентивног одржавања сливника и уличних линија кишне канализације, као и санацији кварова на линијама фекалне канализације чија је природа квара захтевала грађевинске радове (раскопавање, подиђивање, накнадна израда кинета...)

На одржавању атмосферске канализације у Крагујевцу извршено је:

- интервентно одржавање кишних одводника, колектора и кућних прикључака 138
- ручно чишћење кишних сливника 700 ком
- уградња ливено - гвоздених поклопаца носивости 15 kN и 400 kN 34 ком
- уградња бетонских поклопаца $\varnothing 800$ mm 20 ком
- уградња кишних решетки 40 ком
- интервенције на шахтовима 44 ком
- рад цистерне на испирању кишних сливника 50 h
- поправка уличних цеви кишне канализације 6 ком
- реконструкција кишних колектора 5 ком

Током месеца јуна 2023. године екипе Одељења за одржавање фекалне и кишне канализационе мреже, су имале повећан обим посла након елементарне непогоде и поплава.

У Крагујевцу и Баточини било је 4.211 интервенција на фекалној канализационој мрежи.

У Баточини је било 103 интервенције у црпним станицама и на канализационим линијама што је за 13% мањи број у односу на претходну годину. У сарадњи са Сектором одржавања остварено је одрживо стање канализационог система у тој општини. Систем препумпавања отпадних вода одржан је у исправном стању захваљујући правовременом реакцијом запослених. Проблема је било са радом пумпи бр.1 и бр.2 повремено. Узрок испадања ових пумпи из рада је присуство неразградивих материјала у канализацији. У тим

случајевима Одељење за одржавање кишне и фекалне канализационе мреже вршило је црпљење поменутих јама цистернама како би систем остао у функционалном стању, као и чишћење радних кола пумпи.

Табела 10.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА		ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023
I	ИНТЕРВЕНТНО ОДРЖАВАЊЕ		4.596	4.211
1	Уличних фекалних одводника и колектора		3.324	2.815
2	Кућних прикључака		201	285
3	Интервенције на канализационој мрежи на терет корисника услуге		615	596
4	Постављање нових шахт поклопаца на место оштећених и несталих		94	45
5	Интервенције на шахтовима		331	439
6	Интервенције на откопавању и поправљању уличних цеви и кућних прикључака:			
	Поправка уличних цеви	ком	30	31
	Поправка кућних прикључака	ком	1	0
II	ПРЕВЕНТИВНО ОДРЖАВАЊЕ			
1	Испирање уличних фекалних одводника	ком	39	39
2	Испирање фекалних колектора	ком	23	0
3	Кућних прикључака	ком	13	19
III	ЧИШЋЕЊЕ СЕПТИЧКИХ ЈАМА		1.264	1.179
1	Код индивидуалних власника		317	299
2	Код правних лица		261	285
3	На сопственим објектима ЈКП „ВиК“		175	174
4	Усисавање садржаја из шахтова уличне линије и колектора		298	205
5	По налозима штаба за цивилну заштиту		31	70
6	По пријави градилишта		182	146

7. РЕАЛИЗАЦИЈА СЕКТОРА РАЗВОЈА КАПАЦИТЕТА

Локална самоуправа у сарадњи са ЈКП „Водовод и канализација“ улаже у инфраструктуру да би могла да се обезбеди квалитетна вода за све становнике, привреду и установе. Предузеће и Оснивач улагањем у одржавање и обнављање система смањују могућност настајања губитака, како због растура услед пуцања цеви, тако и због илегалних прикључака.

Изградња и пројектовање водоводних и канализационих линија је сагласно са захтевима инвеститора - Управе за развој и инвестиције, која финансира изградњу водоводних и канализационих линија. Током посматраног периода извршење Сектора развоја капацитета је значајно мање од планираног, највећим делом због застоја у реализацији пројекта „Чиста Србија“. До застоја је дошло због немогућности изградње прикључака на линији фекалне канализације изграђене у оквиру пројекта „Чиста Србија“. Још један од разлога што Сектор није испунио план је и мање одобрених средстава од стране надлежних служби града за изградњу хидротехничких инсталација.

У 2023. години изграђено је и пројектовано **4.012 м^п** водоводне мреже, **150 м^п** канализационе мреже и **1.463 м^п** атмосферске канализације.

Од тога изведено је нових водоводних линија 2.149 м^п а реконструисано 1.863 м^п. На мрежи фекалне и атмосферске канализације нису извођене реконструкције.

Сектор је урадио **213** прикључка, од тог броја за правна и физичка лица пројектовано је и изведено **114** прикључака на водоводну мрежу, **68** прикључка на фекалну и **31** на атмосферску канализацију.

Служба техничко технолошких послова обрадила је **563** захтева за давање сагласности.

Табела 11.

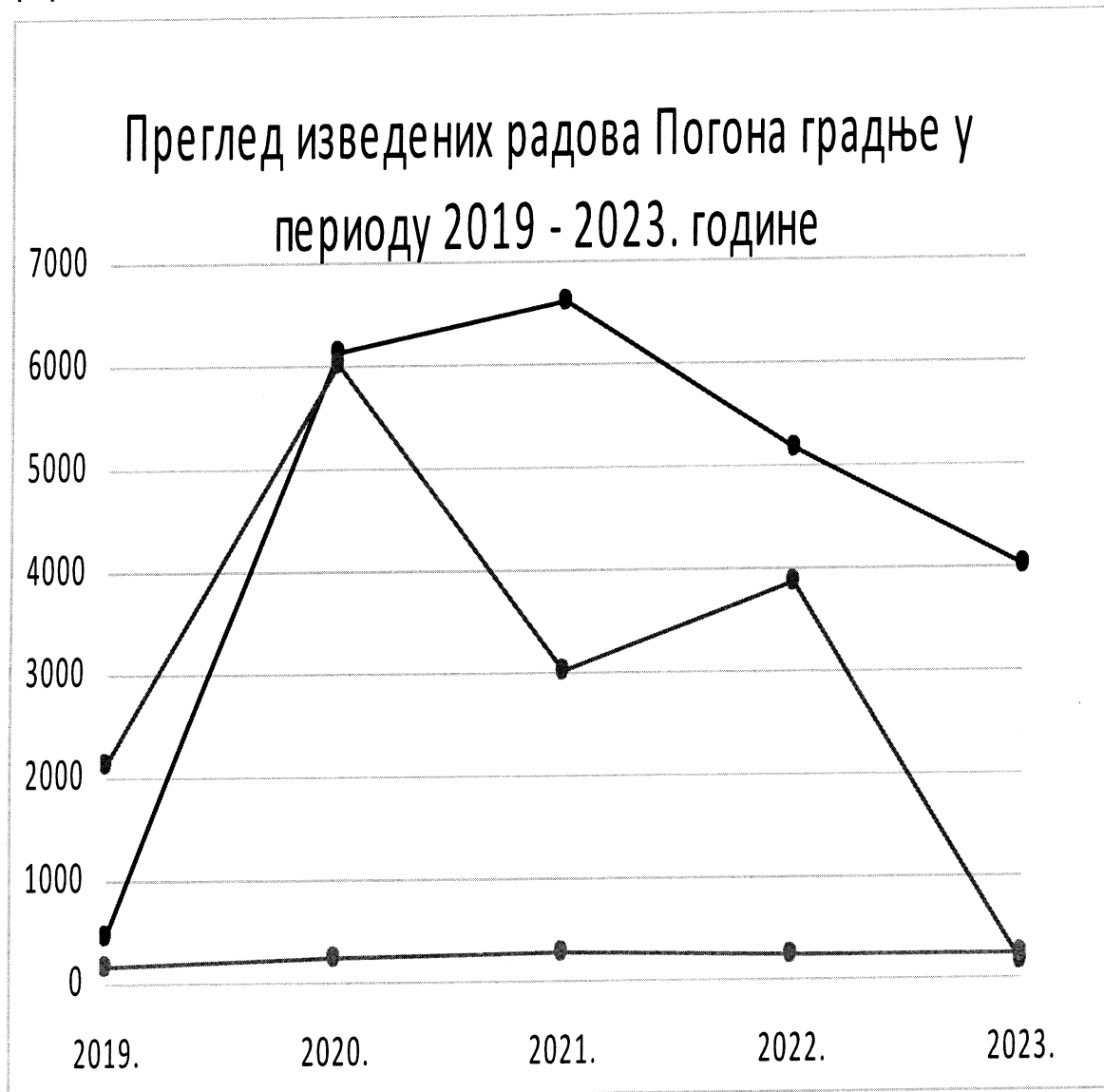
ВРСТА РАДОВА	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	процент остварења	
1	2	3	4	4:2	4:3
I Изградња и пројектовање - водоводна мрежа	8.000 м ^п	5.146 м ^п	4.012 м ^п	50%	78%
II Изградња и пројектовање - канализациона мрежа	7.800 м ^п	3.857 м ^п	150 м ^п	2%	4%
III Изградња и пројектовање – атмосферска канализација	1.700 м ^п	1.855 м ^п	1.463 м ^п	86%	79%
IV Изградња прикључака за физичка лица	440 ком	108 ком	90 ком	20%	83%
V Изградња и пројектовање прикључака за правна лица	85 ком	96 ком	123 ком	145%	128%
VI Пројектовање прикључака на воду и канализацију за физичка лица	140 ком	106 ком	115 ком	82%	108%
VII Сагласности	640 предмета	533 предмета	563 предмета	88%	106%

У табели 12. и графику бр. 3 дат је преглед изведених радова Сектора развоја капацитета током задњих пет година:

Табела 12.

ГОДИНА	Изградња водоводне линије (м ^п)	Изградња канализационе линије (м ^п)	Изградња прикључака (ком)
2019.	438	2.110	156
2020.	6.122	6.010	209
2021.	6.582	2.998	272
2022.	5.146	3.857	204
2023.	4.012	150	213

График 3.

8. ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ДИСПЕЧЕРСКОГ ЦЕНТРА

Табела 13.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023
1	Извршен увиђај на терену и отворени радни налози за поправку	8.402	7.524
2	Извршено затварање уличних линија и кућних прикључака	854	923
3	Извршена поправка вентила у шахтама	29	12
4	Извршена замена вентила у шахтама	534	471
5	Извршено испирање водоводних линија	597	677
6	Извршено прање резервоара	2	3
7	Извршено мерење притиска по пријави странака у стану – кући	0	3
8	Извршено мерење притиска на уличним линијама	5	4
9	Искључено потрошача са мреже (по налогу Сектора продаје воде)	0	1
10	Разне интервенције	2.053	1.945

Диспечерски центар је дежурна служба чији је примарни задатак водоснабдевање града. Ова служба прима и евидентира пријаве (5.617 на водоводној и 4.359 на канализационој мрежи), врши увиђај на терену и санира кварове, а у случају да није у могућности да сама отклони квар то чини у сарадњи са другим службама, с тим што Диспечерски центар врши затварање воде на уличним линијама и кућним прикључцима, врши поправку и замену вентила у шахтама и брине о раду пумпних станица и резервоара.

Обезбеђивање квалитета воде је један од основних сегмената у раду службе и због тога се врше честа испирања водоводних линија (677 у 2023. години), као и периодична прања резервоара (3 у 2023. години). Служба обавља целодневни мониторинг и редовно снабдевање града водом. На основу великог броја реализованих налога у 2023. години може се закључити да служба упркос свакодневним проблемима са којима се суочава у раду има одличне резултате што потврђује број примљених и санираних пријава (оцена мерења и прањења рада у диспечерском центру) и да је посвећена свом примарном задатку, континуираном снабдевању града водом.

9. ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ПОГОНА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ВОДОВОДНЕ МРЕЖЕ

Погон за одржавање водоводне мреже је спроводио планско одржавање мреже и успешно отклањао све настале хаварије.

Табела 14.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023
1	Поправка уличних линија	591	605
2	Поправка кућних прикључака	1.071	935
3	Интервенције у водомерним окнима	377	311
4	Интервенције на амброшелнама	18	28
5	Интервенције на хидрантима	134	125
6	Интервенције на затварачима	172	116
7	Остале интервенције	320	481
8	Услуге трећим лицима	134	149
УКУПНО:		2.817	2.750

Погон за одржавање водоводне мреже је радио послове превентивног, текућег и хаваријског одржавања водоводне мреже, на територији града Крагујевца и СО Баточина.

Током 2023. године успешно је изведено **2.508** интервенција на водоводној мрежи града Крагујевца. Упркос бројним интервенцијама на водоводној мрежи у 2023. години постигнут је завидан ниво квалитета испоруке воде за пиће. Смањује се време потребно за интервенцију. Коришћењем нових уређаја за детекцију кварова у 2023. години омогућено је тренутно лоцирање зоне места истицања воде из цевовода а самим тим и брже отклањање узрока истицања и смањивање губитака воде из система. Погон се приликом решавања свих интервенција придржавао рокова за поступање.

У посматраном периоду, на подручју СО Баточина одрађено је 242 од укупног броја извршених интервенција Погона за одржавање водоводне мреже.

10. ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНИМ РАДОВИМА ОДЕЉЕЊА ЗА МОНТАЖУ И ДЕМОНТАЖУ ВОДОМЕРА

Табела 15.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023
1	Неисправни водомери (закочени, замагљени, процурују)	3.024	2.396
2	Редовна замена (преко 5 година на мрежи)	20	24
3	Уплате	218	266
УКУПНО:		3.262	2.686

Одељење за монтажу и демонтажу водомера је током 2023. године заменило:

1. 51 централни водомер за стамбене зграде
2. 62 водомера у предузећима
3. 2.573 водомера код индивидуалних потрошача

Одељење за монтажу и демонтажу водомера је током 2023. године вршило замену неисправних водомера свих профила, као и редовну замену водомера који су преко 5 година на мрежи и замену водомера по уплатама грађана и привреде.

11. ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНИМ РАДОВИМА ОДЕЉЕЊА ЗА СЕРВИСИРАЊЕ ВОДОМЕРА

У Одељењу за сервисирање водомера, у 2023. години, поправљено је **1.556** водомера свих пречника од 13 мм до 200 мм. Обављено је сервисирање 255 комада по уплатама потрошача, а редовно је сервисирао 1.301 водомер. Током 2023. године за расход је предложено 971 водомер.

Табела 16.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023
1	Сервисирање на терет ЈКП „Водовод и канализација“	1.959	1.301
2	Сервисирање по извршеним уплатама потрошача	212	255
УКУПНО:		2.171	1.556

12. РЕАЛИЗАЦИЈА СЕКТОРА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА

Лабораторија за контролу квалитета воде

Табела 17.

МЕСТО УЗОРКОВАЊА	ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКА И МИКРО- БИОЛОШКА ИСПИТИВАЊА План I-XII 2023		ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКА И МИКРО- БИОЛОШКА ИСПИТИВАЊА Остварено I-XII 2023	
	бр. узорковања	бр узорака	бр. узорковања	бр узорака
СВ – притоке акумулације Гружа	24	112	24	120
СВ – акумулација Гружа	14	152	11	105
СВ – ВЗ акум.Гружа и површина	6	24	11	44
ВС Гружа (СВ,ОВ,К,ФП,ВП,БПВ)	26	520	26	546
ВС Гружа (СВ,ОВ,К,ФП,ВП)	26	416	26	442
СВ В.Морава и рени бунари	26	182	32	204
СВ – ЦС Жировница (СВ,ВП)	24	48	25	49
ВП – Бадњевац, Цветојевац, Јовановац, Никшић, Милатовац	12	60	14	56
ВП – Баточина	50	250	53	265
ВС Морава – ПП Кошутњак (ПА,А,КБ,ФП,ВП)	26	156	26	155
ВС Морава – ПП Кошутњак (ПА,ВП)	26	52	35	69
Грошничка река	7	7	6	6
СВ – акумулација Грошница	16	67	14	40
ВС Грошница (СВ,ЛСТ,ДСТ,ФП,ВП)	26	312	26	246
ВС Грошница (СВ,ВП)	26	52	27	54
ВП – резервоари и градска вод.мрежа	224	4.032	226	3.999
ВП – водоводна мрежа приградска насеља	12	108	14	110
ВП - резервоари на в.мрежи	14	24	13	18
ВП - црпне станице на вод.м.	14	20	15	21
ВП - јавне чесме на вод.м.	7	77	7	73
ВП - нове линије	7	7	13	13
ВП – хидранти на вод.м.	24	48	24	48
ВП – Аутоцистерна	12	12	138	138
Село Рогојевац	24	96	34	106
ВП – критичне тачке на водов. мрежи	0	0	8	8
ВП – вод.мр. и остала ванредна узорковања	0	0	53	77
Утврђивање порекла воде	0	0	20	29
УКУПНО:	673	6.834	921	7.041

Вода за пиће која се производи и дистрибуира до потрошача је хигијенски исправна, на основу резултата физичко-хемијског, микробиолошког и биолошког испитивања узорка и одговара захтевима прописаним Правилником о хигијенској исправности воде за пиће („Сл.лист СРЈ“, бр 42/98 и 44/99 и „Сл.гласник РС“, бр. 28/2019).

У табели бр.17 дат је збир планираног / реализованог узорковања / испитивања воде на годишњем нивоу Сектора контроле квалитета који је урађен на основу месечних Извештаја о реализацији плана узорковања и испитивања воде и који је у складу са законским прописима и стандардима који се односе на безбедност воде.

Током 2023. године урађено је **921 физичко – хемијских и микро – биолошких** узорковање воде. Реализовано је 119 надзора зона санитарне заштите.

Поред планираних, вршена су узорковања / испитивања на захтев Диспечерске службе, Сектора производње и дистрибуције воде, по пријави корисника, после испирања водоводне мреже, реконструкција и хаварија на водоводној мрежи, утврђивања порекла воде. Одређени број планираних узорковања није реализован због лоших временских услова, радова на водоводној мрежи и сличних техничких разлога.

Испитивања су одрађена у хемијској и микробиолошкој лабораторији Сектора контроле квалитета, чија је компетентност потврђена акредитацијом, од стране Акредитационог тела Србије, и лабораторијама Института за јавно здравље Крагујевац. АТС је извршио оцењивање 24.10.2023. године, нису утврђене неусаглашености.

Редован екстерни надзор од стране А.Д.“КВАЛИТЕТ“ НИШ обављен је 15.12.2023. године. Провером нису утврђене неусаглашености у СКК, и похваљен је рад лабораторија на завршном састанку.

У 2023. години спроведена је редовна (планирана) интерна провера, у периоду од 04 – 06.12.2023. године у Сектору контроле квалитета, лабораторијама за контролу квалитета воде, у односу на захтеве стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017. и нису утврђене неусаглашености.

Међународно међулабораторијско испитивање воде спроведено је у хемијској лабораторији 05.06.2023. године. Организатор је био LGC Standards Proficiency Testing, Енглеска. У финалном извештају од 30.06.2023. године резултати су били задовољавајући.

Међународно међулабораторијско испитивање воде за пиће у микробиолошкој лабораторији реализовано је 06.03.2023. године у складу са израђеним ИЗ.1004 (ИП.088)-План учешћа лабораторија у ПТ/МЛИ активностима за период 2023 - 2026. године. Организатор је био UK Health Security Agency. У финалном извештају од 31.03.2023. године резултати су били задовољавајући.

Контролно тело – Лабораторија за контролисање водомера

Лабораторија за контролисање водомера је 2023. године контролисала 1.538 водомера за потребе ЈКП „Водовод и канализација“, 1.000 за странке – трећа лица ван Крагујевца, укупно 2.538 водомера. Одбијено је са оверавања 7 водомера који су припадали трећим лицима, јер нису задовољили потребне захтеве.

Оцењивање од стране АТС-а је реализовано 07.06.2023. године и нису утврђене неусаглашености.

13. УТРОШАК ГОРИВА И МАЗИВА

Табела 18.

ВРСТА ГОРИВА И МАЗИВА	Јед. мере	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	%
1		2	3	3 : 2
евро дизел	лит	176.252	147.836	84%
евро БМБ	лит	28.424	30.505	107%
течни нафтни гас	лит	4.790	4.401	92%
антифриз	лит	320	440	138%
адитив за гориво	лит	973	673	69%
моторна уља и масти	лит	3.834	3.371	88%

У 2023. години ЈКП „Водовод и канализација“ је утрошило мање евро дизела, адитива за гориво „Ad-blue“ и моторних уља и масти, у односу на 2022. годину због мањег извршења Сектора развоја капацитета.

Већа потрошња евро БМБ-а је последица већег ангажовања возила и запослених у Сектору продаје и наплате воде, ради побољшање наплате, као и ангажовања возила и запослених у Сектору одржавања, који су били ангажован на смањењу губитака воде на линијама.

Због обавезне замене антифриза на возилима (која су купљена 2018. године) након пет година употребе, разлог је повећања његовог утршка.

14. ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ПО СТРУЧНОЈ СПРЕМИ

Табела 19.

(дин.)

СТРУЧНА СПРЕМА	ПРОСЕК I-XII 2022		ПРОСЕК I-XII 2023	
	брuto	нето	брuto	нето
- ВСС	138.380,24	98.936,83	140.587,69	100.721,53
- ВС	123.682,93	88.651,83	123.737,24	88.896,06
- ВК	127.726,39	91.486,30	131.777,52	94.579,05
- ССС	114.148,64	81.936,10	116.562,53	83.877,74
- КВ	108.254,04	77.804,38	112.485,24	81.007,52
- ПК	98.044,68	70.566,98	101.899,49	73.538,05
- НК	78.725,57	57.125,03	81.612,63	59.292,32
ПРОСЕК:	117.528,33	84.308,58	120.546,31	86.668,92

15. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Делатност ЈКП „Водовод и канализација“ базирана је на стручном кадру, који својим деловањем афирмише предузеће.

На дан 31.12. 2023. године у ЈКП „Водовод и канализација“ било је запослено 507 радника, од тога 148 жена, тј. 29% запослених чине жене. На крају 2023. године било је 2 радника мање у односу на крај 2022. године.

Од укупног броја запослених Предузеће има 22 запослена радника на одређено време и 3 запослена којима мирује радни однос. У посматраном периоду тринаест радника је остварило право на старосну пензију, један на инвалидску, два радника је преминуло, седамнаест радника је засновало радни однос на одређено и четири радника на неодређено време.

Табела 20.

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2023.
- ВСС	80	84
- ВСС 3	20	23
- ВС	31	29
- ВКР	43	39
- ССС	184	181
- КВ	110	114
- ПКР	11	10
- НКР	30	27
УКУПНО:	509	507

Табела 21.

СТАРОСНА СТРУКТУРА	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2023.
- до 30 година	5	6
- 30 до 40 година	99	52
- 40 до 50 година	236	238
- 50 до 60 година	152	179
- преко 60	17	32
УКУПНО:	509	507
просечна старост	48г5м14д	49г5м15д

Највећи део запослених чине радници старосне структуре од 40 до 50 година – 47%.

Табела 22.

ПО ВРЕМЕНУ У РАДНОМ ОДНОСУ	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2023.
- до 5 година	4	8
- 5 до 10 година	34	16
- 10 до 15 година	117	74
- 15 до 20 година	94	107
- 20 до 25 година	126	114
- 25 до 30 година	61	93
- 30 до 35 година	47	48
- преко 35	26	47
УКУПНО:	509	507

Највећи део запослених чине радници са радним стажом од 20 до 25 година – 22% .

Табела 23.

СТРУКТУРА ПО ПОЛУ	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2023.
Мушки	356	359
Женски	153	148
УКУПНО:	509	507

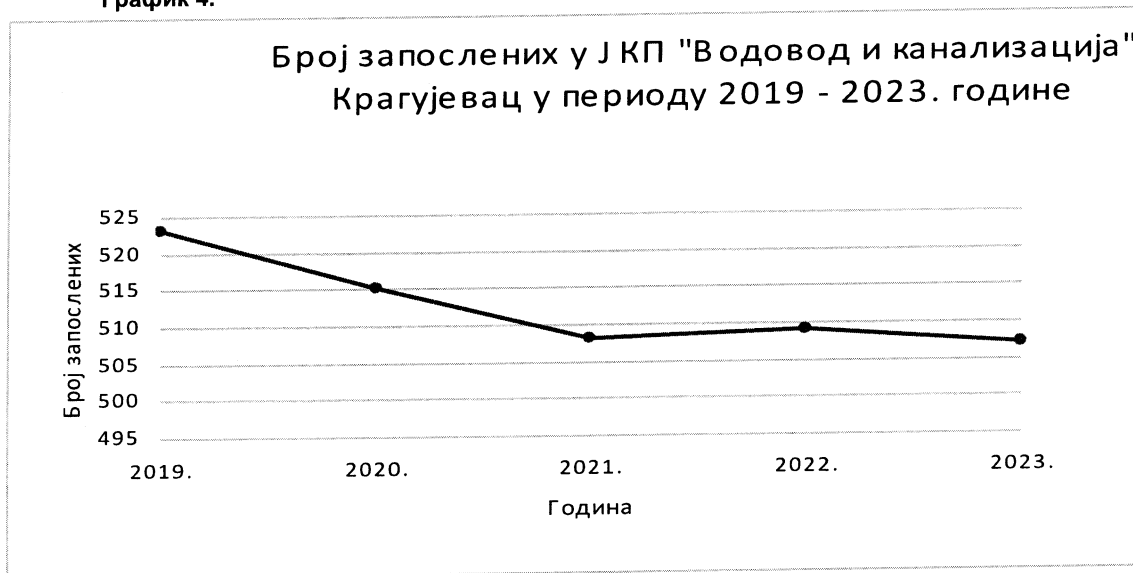
У следећој табели дато је кретање броја радника у задњих пет година:

Табела 24.

ГОДИНА	УКУПАН БРОЈ РАДНИКА	Проценат у односу на базни период	Ланчани индекс
2019.	523	100	100
2020.	515	98	98
2021.	508	97	99
2022.	509	97	100
2023.	507	97	100

У 2023. години дошло је до смањења броја радника у односу на базну 2019. годину за 16 запослених или 3%.

График 4.

ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРЕДУЗЕЋА ЗА I - XII 2023. ГОДИНЕ

Табела 25. Укупан приход у 000 динара

Редни број	Врста прихода услуге	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	проценат остварења	
					5:3	5:4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода	1.346.892	1.060.163	1.269.823	94%	120%
2.	Приход од изградње	454.310	264.455	227.930	50%	86%
3.	Приход од одржавања атмосферске канал.	5.000	4.107	12.717	254%	310%
4.	Остали пословни приходи	113.700	116.091	121.601	107%	105%
5.	Укупни финансијски и остали приходи	80.000	96.708	150.276	188%	155%
УКУПНО:		1.999.902	1.541.524	1.782.347	89%	116%

Табела 26. Укупни расходи у 000 динара

Редни број	Врста расхода услуге	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	проценат остварења	
					5:3	5:4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Материјал и енергија	640.990	365.946	413.633	65%	113%
2.	Зараде и лична примања	956.468	910.878	916.836	96%	101%
3.	Амортизација	118.000	118.565	119.816	102%	101%
4.	Остали пословни расходи	152.721	119.574	123.549	81%	103%
5.	Укупни финансијски и остали расходи	77.800	125.881	165.633	213%	132%
УКУПНО:		1.945.979	1.640.844	1.739.467	89%	106%

Табела 27. Финансијски резултат предузећа

у динарима

Ред. бр.	ОПИС	ПЛАН I-XII 2023	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2023	ПРОЦЕНАТ ОСТВАРЕЊА	
1	2	3	4	5	5 : 3	5 : 4
I	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ					
1.	Приход од продаје воде, одвођ. и пречишћавања отпадних вода	1.346.892.246	1.060.163.059	1.269.822.746	94%	120%
2.	Приход од градње, пројектовања и прикључака	454.310.320	264.454.960	227.929.994	50%	86%
3.	Приход од одржавања атмосферске канализације	5.000.000	4.106.714	12.717.466	254%	310%
4.	Остали пословни приходи	113.700.000	116.090.871	121.600.760	107%	105%
	УКУПНИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1.919.902.566	1.444.815.604	1.632.070.966	85%	113%
II	ПОСЛОВНИ РАСХОДИ					
1.	Трошкови материјала за израду	304.450.000	174.068.821	181.675.661	60%	104%
2.	Трошкови канц.и остал.матер	6.100.000	3.396.485	3.834.001	63%	113%
3.	Трошкови горива и енергената	66.000.000	38.238.686	30.912.771	47%	81%
4.	Трошкови електричне енергије	230.000.000	138.202.568	183.636.205	80%	133%
5.	Трошкови резерв. делова	15.200.000	4.547.966	4.115.740	27%	90%
6.	Трошкови алата,инвентара,ауто гума и хтз опреме	19.240.000	7.491.259	9.458.608	49%	126%
7.	Трошкови бруто зарада и доприноса на терет послодавца	873.108.134	839.020.320	846.352.622	97%	101%
8.	Трошкови по уговорима и ост.нак	41.942.052	40.272.765	31.637.747	75%	79%
9.	Друга примања	18.417.600	11.566.724	17.705.803	96%	153%
10.	Накнада трошкова	20.000.000	17.351.720	18.579.059	93%	107%
11.	Остала давања - пакетићи	3.000.000	2.666.400	2.561.030	85%	96%
12.	Трош. усл.на изради учинка	10.000.000	7.915.218	0	-	-
13.	Трошкови транспорт. услуга	3.700.000	2.689.221	2.972.734	80%	111%
14.	Трошкови услуга одржавања	12.200.000	3.505.852	3.351.801	27%	96%
15.	Трошкови закупа посл. простора	10.000.000	4.817.725	7.376.785	74%	153%
16.	Трошкови сајамских услуга	200.000	0	0	-	-
17.	Трошкови реклама	300.000	0	125.600	42%	-
18.	Трошкови осталих услуга	68.555.000	64.539.623	63.139.223	92%	98%
19.	Трошкови амортизације	118.000.000	118.564.798	119.816.174	102%	101%
20.	Трош.резервисања за отпремн.	5.000.000	3.532.922	3.935.037	79%	111%
21.	Трошкови непроизв. услуга	8.826.000	5.636.491	5.221.758	59%	93%
22.	Трошкови репрезентације	800.000	700.015	605.323	76%	86%
23.	Трошкови премије осигурања	8.200.000	7.085.882	7.979.350	97%	113%
24.	Трошкови платног промета	3.500.000	2.908.398	2.538.311	73%	87%
25.	Трошкови пореза и чланарина	10.660.000	7.222.000	7.810.614	73%	108%
26.	Остали нематеријални трошкови	10.780.000	9.021.226	18.492.199	172%	205%
	УКУПНИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	1.868.178.786	1.514.963.085	1.573.834.156	84%	104%
	ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	51.723.780	-70.147.481	58.236.810	-	-
	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	65.000.000	70.617.394	108.106.606	166%	153%
	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	27.100.000	28.580.133	46.948.180	173%	164%
	ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	37.900.000	42.037.261	61.158.426	-	-
	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	15.000.000	26.090.952	42.169.550	281%	162%
	ОСТАЛИ РАСХОДИ	50.700.000	97.301.057	118.685.189	234%	122%
	УКУПНИ ПРИХОДИ	1.999.902.566	1.541.523.950	1.782.347.122	89%	116%
	УКУПНИ РАСХОДИ	1.945.978.786	1.640.844.275	1.739.467.525	89%	106%
	БРУТО РЕЗУЛТАТ	53.923.780	-99.320.325	42.879.597	-	-
	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ	0	-9.676.808	-34.716.298	-	-
	НЕТО РЕЗУЛТАТ	53.923.780	-108.997.133	8.163.299	-	-

У обрачунском периоду I – XII 2023. године остварени су **укупни приходи** од **1.782.347.122** динара, што је мање од плана за 11%. У структури укупних прихода учествују:

- I Пословни приходи
- II Финансијски приходи
- III Остали приходи

I Пословни приходи су остварени у износу од **1.632.070.966** динара и чине 91,56% укупних прихода. Њихову структуру чине:

1. Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода, што је приход од основне делатности износи 1.269.822.746 динара. То чини 71,24% учешћа у укупном приходу. Овај пословни приход чине:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода привреди	395.102.023	348.267.414	88%
Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода грађанима	951.790.223	921.555.332	97%
Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода	1.346.892.246	1.269.822.746	94%

2. Пословни приход од градње, пројектовања и прикључака износи 227.929.994 динара. То чини 12,79% укупног прихода. Ове пословне приходе чине:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од изградње - буџет	358.000.000	138.398.651	39%
Приход од трећих лица - инвеститори	8.500.000	11.298.942	133%
Приход од пројектовања	810.320	1.139.087	141%
Сагласности	4.000.000	3.360.239	84%
Приход од техничко технолошких послова и технички пријем	6.000.000	5.109.110	85%
Приход од прикључака	77.000.000	68.623.965	89%
Пословни приход од градње, пројектовања и прикључака	454.310.320	227.929.994	50%

Реализација Сектора развоја капацитета је мања од планиране, и по физичким и по финансијским показатељима, јер је пре свега дошло до застоја у реализацији пројекта „Чиста Србија“, као и због тога што је одобрено мање средстава од надлежних служби града, у односу на планиране.

3. Приход од одржавања атмосферске канализације износи 12.717.466 динара. То чини 0,71% укупног прихода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од одржавања атмосферске канализационе мреже	5.000.000	12.717.466	254%

4. Остали пословни приходи који износе 121.600.760 динара, чине 6,82% укупног прихода.
У ове пословне приходе улазе:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од одржавања водоводне мреже	3.000.000	3.958.684	132%
Приход од одржавања канализ. мреже	8.000.000	7.597.775	95%
Приход од баждарења водомера	1.500.000	1.483.902	99%
Приход од шумских засада	0	172.058	-
Приход од продаје дрва	0	3.705.000	-
Приход од Сектора транспорта и грађ.маш.	200.000	1.270.323	635%
Приход од поправљених водомера	15.000.000	7.928.480	53%
Приходи од закупа	1.000.000	1.030.859	103%
Приход од услуге СПОВ „Цветојевац“	1.000.000	538.556	54%
Приход од заједн.трош, водни допринос и остали приходи	4.000.000	2.372.251	59%
Приход од усклађ.вредности шума	20.000.000	28.456.682	142%
Субвенције из буџета Града	40.000.000	40.000.000	100%
Приход од условљених донација	20.000.000	23.086.190	115%
Остали пословни приходи	113.700.000	121.600.760	107%

II Финансијски приходи износе 108.106.606 динара и чине 6,07% укупног прихода. Основни извор финансијских прихода чини приход од камата на потраживања од купаца која нису у року измирена. Законска камата се обрачунава на начин прописан Законом о затезној камати, којим је дефинисана висина, као и начин обрачуна затезне камате. Финансијски приходи обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од камата на дуг за воду привреде	10.000.000	14.861.472	149%
Приход од камата на дуг за воду грађана	55.000.000	92.310.445	168%
Приход од камата на дуг за услуге	0	825.220	-
Позитивне курсне разлике	0	109.469	-
Финансијски приходи	65.000.000	108.106.606	166%

III Остали приходи (остали ванредни и непословни приходи, приход од усклађивања вредности биолошких средстава, имовине, приход од наплате штете од осигуравајућих друштава, приход од наплате индиректног отписа потраживања) износе 42.169.550 динара и чине 2,37% укупног прихода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Вишак материјала	0	539.114	-
Приход од ревалориз. рате откупа станова	0	68.706	-
Задужење за судске трошкове	12.000.000	14.950.052	125%
Приход од укидања резервисања за отпремнине	0	9.270.933	-
Приходи од наплаћених штета и остали приходи	3.000.000	333.765	11%
Отпис обавеза	0	11.074	-
Остали ванредни приходи	0	1.478.003	-
Приход од усклађивања потраживања	0	15.517.903	-
Остали приходи	15.000.000	42.169.550	281%

У обрачунском периоду I – XII 2023. године остварени су **укупни расходи** од **1.739.467.525** динара, што је мање од плана за 11%. У структури планираних укупних расхода учествују:

- I Пословни расходи
- II Финансијски расходи
- III Остали расходи

I Пословни расходи износе **1.573.834.156** динара, чине 90,48% укупних расхода и ту спадају следећи трошкови:

1. Трошкови материјала за израду, који износе 181.675.661 динар и чине 10,44% укупних расхода. У ове трошкове спадају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови хемикалија	85.300.000	55.141.820	65%
Трошкови санитарне контроле	3.610.000	2.040.385	57%
Трошкови уградње и сервисирања водом.	30.000.000	14.270.210	48%
Трошкови материјала за изградњу и одржавање и остали трошкови материјала за електро и машинско одржавање	185.540.000	110.223.246	59%
Трошкови материјала за израду	304.450.000	181.675.661	60%

Ови трошкови су мањи од плана, зато што је Сектор развоја капацитета извео радове који су мањег обима од планираних и самим тим утрошио мање материјала за изградњу. Трошкови материјала за израду су везани за обим изведених радова на изградњи и одржавању водоводне и канализационе мреже, а трошкови хемикалија су у сагласности

са квалитетом сирове воде и специфичним дозирањима, јер су сва дозирања хемикалија за прераду воде испод планираних вредности.

2. Трошкови канцеларијског и осталог материјала, који износе 3.834.001 динар и чине 0,22% укупних трошкова.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Канцеларијски материјал	4.000.000	3.299.890	82%
Остали материјал	2.100.000	534.111	25%
Трошкови канцеларијског и осталог материјала	6.100.000	3.834.001	63%

3. Трошкови горива и енергената који износе 30.912.771 динар и чине 1,78% укупних расхода. Ове пословне расходе чине:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови горива и мазива	63.000.000	29.300.060	47%
Трошкови угља	3.000.000	1.612.711	54%
Трошкови горива и енергената	66.000.000	30.912.771	47%

Трошкови горива и енергената су мањи од планираних из разлога што је Сектор развоја капацитета извео радове који су мањег обима од планираних. Самим тим је и потреба за ангажовањем планиране механизације и радних машина била у мањем обиму тако да су и трошкови горива и мазива нижи за 53% од планираних.

4. Трошкови електричне енергије који износе 183.636.205 динара и чине 10,56% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови електричне енергије	230.000.000	183.636.205	80%

Снабдевање електричном енергијом се обезбеђује уговором, који је закључен са дистрибутером након поступка јавне набавке. Током 2023. године цена електричне енергије се више пута мењала. Рачуни које је измиривало ЈКП „Водовод и канализација“ од јануара до маја 2023. године су били обрачунати по јединственој цени активне испоручене електричне енергије у износу од 102,6 евра по MWh. Од 01.05.2023. године примењивао се Анекс бр.3, Уговора о јавној набавци електричне енергије који је закључен између Акционарског друштва „Електропривреда Србије“ Београд и ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац, којим је утврђена јединствена цена за испоручену активну електричну енергију, у износу од 110,81 евра по MWh. Анексом бр.4 Уговора, који се примењује од 01.11.2023. године утврђена је јединствена цена за испоручену активну електричну енергију, у износу од 119,67 евра по MWh.

5. Трошкови резервних делова износе 4.115.740 динара и обухватају резервне делове за одржавање полутеретних, теретних и путничких возила, као и за грађевинске машине и специјална возила, делове за опрему и остале делове за инвестиционо одржавање, резервне делове и опрему за хлорисање, као и делове потребне за ремонт пумпи и опреме неопходне за рад, а чине 0,24% укупних трошкова.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови резервних делова	15.200.000	4.115.740	27%

Трошкови резервних делова су мањи од планираних из разлога што је предузеће у претходном периоду зановило возни парк и успело да смањи тај трошак.

6. Трошкови алата, инвентара, ауто гума и хтз опреме износе 9.458.608 динара и односе се између осталог на трошкове гума за грађевинске машине, теретна и путничка возила и чине 0,54% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови алата и инвентара	4.390.000	1.413.547	32%
Трошкови ауто гума	8.200.000	1.897.499	23%
Трошкови хтз опреме	6.650.000	6.147.562	92%
Трошкови алата, инвентара, ауто гума и хтз опреме	19.240.000	9.458.608	49%

7. Трошкови бруто зарада и доприноса на терет послодаваца који износе 846.352.622 динара и чине 48,66% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трош. бруто зарада и доприноса на терет послодавца	873.108.134	846.352.622	97%

8. Трошкови по уговорима и остале накнаде у износу 31.637.747 динара односе се на примања чланова Надзорног одбора и ангажовање радника преко Омладинске задруге који су обављали послове у Сектору изградње и одржавања водоводне и канализационе мреже и чине 1,82% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Остале накнаде	200.000	252.995	126%
Трошкови ангажовања запослених преко ОЗ и агенције	40.840.000	30.495.864	75%
Примања Надзорног одбора	902.052	888.888	99%
Трошкови по уговорима и остале накн.	41.942.052	31.637.747	75%

Накнада члановима НО се исплаћује за Председника и два члана. Нето износ исплате се утврђује на основу Одлуке о висини накнаде за рад у Надзорном одбору. Сагласно обиму радова Сектора развоја капацитета и трошкови ангажовања запослених преко Омладинске задруге су мањи.

9. Друга примања у износу од 17.705.803 динара, чине 1,02% укупних расхода и односе се на:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Отпремнине	3.600.000	5.513.605	153%
Јубиларне награде	11.317.600	10.735.590	95%
Солидарна помоћ радницима	3.500.000	1.456.608	42%
Друга примања	18.417.600	17.705.803	96%

Исплаћено је: 83 јубиларне награде, 13 отпремнина за одлазак у пензију, 20 солидарних помоћи радницима. Исплаћене отпремнине су веће од планираних, због тога што је већи број радника отишао у пензију.

10. Накнада трошкова у износу 18.579.059 динара, чини 1,07% укупних расхода и односи се на:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови дневница на службеном путу	1.000.000	726.695	73%
Трошкови превоза на радно место и са радног места	19.000.000	17.852.364	94%
Накнада трошкова	20.000.000	18.579.059	93%

11. Остала давања у износу 2.561.030 динара, чине 0,15% укупних расхода и односе се на поклон за Нову Годину за децу запослених радника. На основу члана 80. Колективног уговора из 2019. године Послодавац је обезбедио деци запослених старости до 15 година живота један поклон за Нову годину и Божић у висини неопорезивог износа, у складу са законом.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Остала давања-пакетићи	3.000.000	2.561.030	85%

12. Трошкови услуга на изради учинка – нема.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови услуга на изради учинка	10.000.000	0	-

13. Трошкови транспортних услуга износе 2.972.734 динара и чине 0,17% укупних расхода. У ове трошкове спадају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Ангажовање трећих лица за превоз	200.000	34.809	17%
ПТТ трошкови	3.500.000	2.937.925	84%
Трошкови транспортних услуга	3.700.000	2.972.734	80%

14. Трошкови услуга одржавања износе 3.351.801 динар и чине 0,19% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови услуга одржавања	12.200.000	3.351.801	27%

15. Трошкови закупа пословног простора који износе 7.376.785 динара и чине 0,42% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови закупа пословног простора	10.000.000	7.376.785	74%

ЈКП „Водовод и канализација“ као носилац права коришћења на непокретности сноси трошкове текућег и инвестиционог одржавања.

16. Трошкови сајамских услуга – нема.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Сајамске услуге	200.000	0	-

17. Трошкови реклама износе 125.600 динара и чине 0,01% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови реклама	300.000	125.600	42%

18. Трошкови осталих услуга које износе 63.139.223 динара, чине 3,63% укупних расхода и обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови комуналних услуга	5.700.000	5.391.200	95%
Трошкови услуга које се односе на испитивање воде и оцењивање усаглашености са прописима, осматрање бране, обавезно испитивање ПП апарата и хидраната, испитивање електроизолационе опреме, услуге одржавања, сервисирања, еталонирања и редовног оверавања опреме	9.000.000	9.000.151	100%
Трошкови путарина	100.000	156.940	157%
Трошкови раскопавања јавних површина	15.000.000	19.790.929	132%
Трошкови сагласности на изведена стања	4.690.000	5.990.471	128%
Разне услуге	22.940.000	11.894.221	52%
Остале услуге за СПОВ Цветојевац	2.175.000	1.447.327	67%
Остале услуге за одржавање	810.000	2.230.340	275%
Трошкови Сектора транспорта и грађ.маш.	8.140.000	7.237.644	89%
Трошкови осталих услуга	68.555.000	63.139.223	92%

19. Трошкови амортизације износе 119.816.174 динара и чине 6,89% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови амортизације	118.000.000	119.816.174	102%

20. Трошкови резервисања за отпремнине износе 3.935.037 динара и чине 0,23% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Резервисања за отпремнине	5.000.000	3.935.037	79%

21. Трошкови непроизводних услуга који износе 5.221.758 динара и чине 0,30% укупних расхода и обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови ревизије и консултантске услуге	3.050.000	538.545	18%
Трошкови стручног оспособљавања радника и услуга стручног усавршавања	2.265.000	1.018.690	45%
Трошкови прегледа радника	910.000	747.250	82%
Трошкови изнајмљивања софтвера	2.601.000	2.167.273	83%
Трошкови адвокатских услуга	0	750.000	-
Трошкови непроизводних услуга	8.826.000	5.221.758	59%

22. Трошкови репрезентације који износе 605.323 динара и чине 0,03% укупних расхода. Ови трошкови обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови угоститељских услуга и бифеа	800.000	605.323	76%
Трошкови репрезентације	800.000	605.323	76%

23. Трошкови премије осигурања, износе 7.979.350 динара и чине 0,46% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови осигурања имовине	4.000.000	4.214.110	105%
Трошкови осигурања возила	3.700.000	3.560.917	96%
Трошкови осигурања лица	500.000	204.323	41%
Трошкови премије осигурања	8.200.000	7.979.350	97%

24. Трошкови платног промета, износе 2.538.311 динара и чине 0,15 % укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови платног промета	3.500.000	2.538.311	73%

25. Трошкови пореза и чланарина износе 7.810.614 динара и чине 0,45 % укупних расхода и обухватају трошкове пореза на имовину, накнаду за коришћење вода, накнаду за употребу моторних возила, порез на оружје, локалну комуналну таксу за истицање фирме у Баточини.

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Порез на имовину	2.500.000	2.491.967	100%
Накнада за коришћење вода	4.500.000	2.001.161	44%
Порез на употребу моторних возила	500.000	24.529	5%
Порез на употребу пловних објекта	0	23.814	-
Чланарине	1.500.000	1.564.819	104%
Порез на оружје	60.000	35.876	60%
Накнада за унапређење и заштиту животне средине	1.000.000	1.000.000	100%
Накнада за посечено дрво	0	112.124	-
Локална такса у Баточини и Книћу	600.000	529.171	88%
Сразмерни одбитак	0	27.153	-
Трошкови пореза и чланарина	10.660.000	7.810.614	73%

26. Остали нематеријални трошкови који износе 18.492.199 динара и чине 1,06% укупних расхода. У ове трошкове спадају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Таксе	5.000.000	4.263.370	85%
Стручна литература	800.000	227.651	28%
Службене легитимације за превоз, поштанске и остале услуге	4.980.000	14.001.178	281%
Остали нематеријални трошкови	10.780.000	18.492.199	172%

Ови трошкови су увећани, јер у складу са Законом о поштанским услугама, ЈКП „Водвод и канализација“ Крагујевац је почело достављање рачуна својим корисницима коришћењем универзалне поштанске услуге Јавног предузећа „Пошта Србије“ Београд.

II Финансијски расходи у периоду I – XII 2023. године износе 46.948.180 динара и чине 2,70% укупних расхода. Основне изворе финансијских расхода чине:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Расходи камата по кредитима банака	10.000.000	11.353.365	114%
Затезне камате	2.000.000	7.839.164	392%
Лизинг камата	3.100.000	3.506.462	113%
Камате за неблаговремено плаћене јавне приходе	5.000.000	16.758.734	335%
Дозвољено прекорачење	7.000.000	7.484.129	107%
Негативне курсне разлике	0	6.326	-
Финансијски расходи	27.100.000	46.948.180	173%

Затезне камате у износу од 7.839.164 динара односе се на камате за неблаговремено плаћене рачуне добављачима.

III Остали расходи у периоду I –XII 2023. године износе 118.685.189 динара, чине 6,82% укупних расхода и обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2023. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2023. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Расходи основних средстава	0	73.506	-
Мањкови	0	127.713	-
Расходи по основу директног отписа обртних средстава	9.000.000	11.510.072	128%
Расходи по основу расхода залиха мат. и опр.	0	550.059	-
Трошкови спорова	5.000.000	7.878.892	158%
Трошкови извршитеља	13.000.000	13.047.807	100%
Остали ванредни расходи	5.000.000	1.781.025	36%
Обезвређивање потраживања по основу продаје	15.000.000	76.780.291	512%
Накнада штете трећим лицима	1.000.000	3.281.624	328%
Синдикат	2.700.000	3.654.200	135%
Остали расходи	50.700.000	118.685.189	234%

Бруто добит из пословања Предузећа у периоду I – XII 2023. године износи **42.879.597** динара. Због одложених пореских расхода који износе **34.716.298** динара, а који представљају законску обрачунску категорију и који коригују резултат у билансу успеха, исказана је **нето добит** од **8.163.299** динара.

ПРЕГЛЕД НОВЧАНИХ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА НА ДАН 31.12.2023. ГОДИНЕ

Табела 28. у динарима

		31.12.2022.	31.12.2023.
I	ПОТРАЖИВАЊА	1.387.241.962	1.526.246.691
1	Купци за воду – привреда	266.926.501	283.629.890
2	Купци за воду – грађани	1.004.107.021	1.128.617.129
3	Споразуми са потрошачима о измирењу дуга на рате	28.673.923	36.698.987
4	Купци за услуге	87.534.517	77.300.685
II	ОБАВЕЗЕ (А+Б)	758.470.281	737.264.256
A	Дугорочне обавезе	159.774.643	57.931.431
1	Дугорочни кредит АИК	89.482.804	13.432.067
2	Финансијски лизинг	70.291.839	44.499.364
Б	Краткорочне обавезе	598.695.638	679.332.825
1	Дозвољено прекорачење АИК банка	49.849.888	0
2	Дозвољено прекорачење Поштанска штедионица	0	73.810.713
3	Део дугор кредита АИК банка	70.694.437	76.468.876
4	Финансијски лизинг	36.345.233	27.287.219
5	Примљени аванси	86.847.069	148.755.162
6	Обавезе према добављачима у земљи	299.720.866	288.593.829
7	Обавезе према добављ. у иностранству	342.491	342.057
8	Обавезе за камате	31.738.331	35.026.764
8.1	Обавезе за камате за Пид	0	2.182.884
8.2	Камата за накн. за коришћење вода	31.732.437	32.582.076
8.3	Обавезе за камате на кредите	593	256.504
8.4	Обавезе за кам. на ком таксу Крагујевац	1.382	1.382
8.5	Обавезе за кам. на ком таксу Баточина	3.918	3.918
9	Обавезе за ПДВ	22.479.978	26.616.922
10	Накнаде за коришћење вода	596.444	2.350.828
11	Накнада за локалну таксу Кнић	4.867	5.075
12	Накнада за заштиту жив.сред.Крагујевац	25.783	25.573
13	Накнада за зашт. жив.сред Баточина	22.600	22.378
14	Накнада за зашт. жив.сред Кнић	27.651	27.429

Потраживања на дан 31.12.2023. године су у порасту у односу на исти период претходне године. Поред свих предузетих активности за повећање наплате воде, склапања репрограма и ангажовање јавних извршитеља, није дошло до смањења потраживања. Основни разлози су недовољна активност извршитеља, смањење рада привредних субјеката, непоштовање рокова за измирење обавеза по основу споразума и репрограма.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Табела 29. Техничка структура инвестиција у динарима

РЕД. БР.	Техничка структура инвестиција	ПЛАН 2023	ОСТВАРЕНО 2022	ОСТВАРЕНО 2023	проценат остварења	
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1	Грађевински радови	8.000.000	0	0	-	-
2	Опрема	106.320.000	18.816.662	15.621.866	15%	83%
3	Остало	600.000	696.101	375.454	63%	54%
4	Грађевинске машине	45.100.000	39.167.150	1.228.550	3%	3%
5	Возила	0	11.155.489	0	-	-
6	Пловни објекти	0	0	787.080	-	-
7	Нематеријална улагања	1.095.000	602.338	281.946	26%	47%
8	Улагање у инвестиционо одржавање	0	3.482.750	0	-	-
УКУПНО		161.115.000	73.920.490	18.294.896	11%	25%

Табела 30. Извори финансирања у динарима

РЕД. БР.	Извори финансирања	ПЛАН 2023	ОСТВАРЕНО 2022	ОСТВАРЕНО 2023	проценат остварења	
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1	Сопствена средства	161.115.000	65.011.490	18.294.896	11%	28%
2	Субвенције из буџета Града Крагујевца	0	8.909.000	0	-	-
УКУПНО		161.115.000	73.920.490	18.294.896	11%	25%

УЛАГАЊА У ОСНОВНА СРЕДСТВА

ЈКП „Водовод и канализација“ је у периоду I – XII 2023. године из сопствених средстава, уложило у инвестиције укупно **18.294.896** динара, од тога:

1. Вредност опреме је 15.621.866 динара:

у динарима

Центрифугална муљна пумпа од 30 кв - СПОВ Цветојевац	5.490.000
Рачунарска опрема	3.309.405
Набавка и уградња гасног котла	3.280.000
Завојна пумпа Netzsch	1.330.770
Хоризонталне вишестепене центрифугалне пумпе (2 комада)	639.000
ПП апарати (39 комада)	344.510
Псион (6 комада)	250.000
Стегач цеви од 75мм до 200мм	142.560
Хлоринатор (2 комада)	132.000
Муљна пумпа (3 комада)	113.921
Сквизоф алат (4 комада)	92.806
ИБЦ пластични контејнер 1000 л са пластичном палетом (2 комада)	75.600
Брусилица Макита (4 комада)	73.611
Завртач аку Макита (3 комада)	71.494
Тестера хоризонтална аку Макита (2 комада)	65.139
Стабилизатор притиска	52.000
Bosh нивелир, статив, мерна летва (2 комада)	51.790
Потапајућа пумпа за агресивну течност Pedro	21.718
Пумпа за прљаву воду са пловком	20.613
Пумпа Pedrollo	18.784
Бушилица Макита	17.559
Пиштољ врелог ваздуха (2 комада)	16.577
Пегла за варење (спајање) пластичних цеви (2 комада)	12.009

2. Вредност грађевинских машина износи 1.228.550 динара и односи се на:

у динарима

Клипни компресор	872.600
Додатна средства за откуп лизинга	339.250
Дизалица за мењач	16.700

3. Вредност пловних објеката износи 787.080 динара и то:

у динарима

Мотор за чамац Honda	425.850
Чамац Big Foot	361.230

4. Вредност пословног инвентара износи **375.454** динара и то:

	у динарима
Канцеларијски намештај	202.370
Клима (2 комада)	103.500
Електрични шпорет	24.990
Замрзивач "Горење"	24.158
Фрижидер "Кончар"	13.268
Уљани радијатор	7.167

5. Вредност нематеријалних улагања износи **281.946** динара и то:

	у динарима
Endpoint protection standard 50-99 users rnw 3YR	281.946

ЈКП „Водовод и канализација“ је у 2023. години извршило активирање водоводних и канализационих прикључака у укупној вредности 62.900.000 динара. Вредност активираних водоводних прикључака је 44.295.000 динара, а активираних канализационих прикључака је 18.605.000 динара.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Током 2023. године остваривана је успешна интерна, али и екстерна комуникација са трећим лицима - Републичким заводом за статистику о истраживању отпада, овлашћеним кућама за преузимање и откуп отпада, Агенцијом за заштиту животне средине при Министарству заштите животне средине, Институтом за заштиту здравља Крагујевац, Институтом за јавно здравље Ћуприја, Заводом за здравствену заштиту радника д.о.о. Крагујевац, Републичком еколошком инспекцијом и сл.

ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац учествује у изради Програма заштите животне средине града Крагујевца од 2023 – 2033. године.

Праћене су измене и допуне Закона о заштити животне средине и Закона о изменама и допунама Закона о управљању отпадом и изменама Закона о процени утицаја на животну средину, Правилника о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима, као и Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздуху из постројења за сагоревање.

У складу са важећим законским прописима и у циљу побољшања учинка заштите животне средине нашег предузећа, редовно су праћене активности које имају утицаја на животну средину.

Записи о примени законских захтева ажурно су вођени и ревидиран је Списак законске регулативе која се примењује у области заштите животне средине.

Предузете су мере у циљу правилног и законом прописаног управљања, разврставања и збрињавања отпада, на нивоу предузећа.

Са ЈКП „Шумадија“ склопљен је уговор о откупу отпадног папира, отпадних пнеуматика, пет амбалаже, електронског отпада као и грађевинског отпада (земља, камен, шут).

Количина предатог отпада у 2023. години је износила :

- 15.406,1 t грађевинског отпада, земље и камена,
- 0,28 t отпадног папира и картона,
- 1,84 t отпадних гума,
- 2,44 t мешаног отпада од грађења и рушења
- 0,202 t електронског отпада.

Овлашћеној кући „ЕКО МАБЕР ИНЖЕЊЕРИНГ“ д.о.о. Панчево предато је 3,88 t отпадне емулзије из резервоара на СПОВ „Цветовевац“.

Предузећу „Шумадија сировине“ д.о.о. Крагујевац предато је 3,47 t отпадног бакра, бронзе и месинга.

Овлашћеним кућама отпад је предаван уз пратећу документацију.

У 2023. години извршено је испитивање отпада, индексних бројева:

- 15 02 02* - отпадне зауљене крпе, пуцвал и адсорбент
- 20 01 35* - одбачена електрична и електронска опрема
- 20 01 33* - акумулатори из возила
- 16 01 03* - отпадне гуме

Испитивање отпада урађено је од стране овлашћене куће „Институт Мол“ д.о.о.

• У 2023. години урађено је периодично мерење загађујућих материја у ваздуху из стационарних извора на СПОВ „Цветовевац“, П „Водовод-Сервис“ и ВС „Гружа“ од стране Института за јавно здравље Ћуприја два пута годишње, на почетку и на крају грејне сезоне. Чишћење димоводних канала од стране ЈКП „Шумадија обавља се увек пре мерења емисије.

• Инцидената (одступања од законом прописаних граничних вредности) и удеса (непланираних испуштања и сл.) у животној средини није било.

• Сходно плану за 2023. годину, вршена је периодична провера знања запослених из области заштите животне средине према Програму обуке и Плану оспособљавања.

Укупно уложена средства за заштиту животне средине у оквиру ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац за 2023. годину су **1.493.179,63** динара.

ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ

ЈКП „Водовод и канализација“ снабдева водом становништво Крагујевца, Кнића, Баточине и Рогота из изворишта у систему за водоснабдевање - акумулација „Грошница“ и „Гружа“ и површинском водом из сливова река и подземним водама из алувиона Велике Мораве у реону села Брзан. На сва три система је заступљена комплетна технологија пречишћавања воде, као и дезинфекција хлорисањем помоћу гасних хлоринатора, али је уграђена опрема на свим водоводним системима у функцији од самих почетака њиховог рада тако да се и њихова старост мери деценијама. Инсталисани капацитет постројења за пречишћавање воде могу у перспективи да покрију потребе града у наредних 20 година, док изворишни капацитети могу да подмире потребе за наредних 5 до 10 година (зависно од хидролошке ситуације, развоја града и предузетих мера на смањењу губитака воде) уз опсежне мере реконструкције и доградње. Оно што је потребно урадити у наредном периоду је наставак поступног занављања и осавремењавања опреме кроз даљу аутоматизацију технолошких јединица за производњу и даљинско управљање водоводних система Гружа и Морава као и опреме за уштеду електричне енергије тј. набавку и уградњу пумпи са фреквентним регулаторима.

Неопходно је решавања проблема дугорочног снабдевања Крагујевца водом, пре свега кроз интензивирање радова на плану смањења губитака воде. Велики губици у мрежи су последица тога да је део мреже стар и често долази до пуцања водоводних линија. Неопходно је довођење водоводне мреже у стање које обезбеђује несметано и континуално снабдевање потрошача водом, кроз њену изградњу, одржавање и реконструкцију, као и брзо откривање и оспособљавање мреже у случају хаварија. То је сигуран показатељ да што пре мора да крене замена и реконструкција уличних линија, а посебно азбестних цеви којих има око 20 км, где су хаварије најчешће. ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац планира да у наредном периоду смањи своје губитке на 35% што је испод просека у Републици Србији. Смањењем губитка воде долази се до нових количина воде уз трошкове који су за 10 – 40 пута инвестиционо јефтинији него да се финансира у ново извориште. То је најбржи и најјефтинији начин да се дође до нових количина воде које су довољне за наредних 10 – 15, па и више година.

Предузеће да би обезбедило повољније окружење за живот наших суграђана и подигло ниво услуга планира да прошири канализациону мрежу у свим околним градским и приградским насељима града Крагујевца. Потребно је изградити нову секундарну и терцијалну мрежу, где не постоји, као и извршити реконструкцију постојећих фекалних колектора чији капацитети не одговарају тренутном стању и нивоу изграђености стамбених објеката. У оквиру пројекта „Чиста Србија“, који је тренутно у реализацији, планирана је изградња нових линија фекалне канализације на територији града Крагујевца. Завршетком радова предвиђених пројектом изградиће се комплетна мрежа фекалне канализације у дужини од 360 км. Такође је и предвиђена реконструкција постојећих канализационих линија и колектора који су дугогодишњом експлоатацијом оштећени и захтевају реконструкцију.

Потребно је и извршити одвајање атмосферске канализације на свим нивоима, од прикључака, па до преливних шаhti где је нелегално кишна канализација преспојена на фекалну мрежу. На тај начин би се спречило запушавање, изливање канализације а самим тим угрожавање људи и њихове безбедности.

Санитарне отпадне воде, из градских насеља, системом канализационе мреже одводе се до Система за пречишћавање отпадних вода, које се налази у Цветојевцу. Постојење које је изграђено 80 – тих година прошлог века дошло је у фазу потпуног обнављања, то јест

потребно је одржати рад постројења у исправном стању док се ново постројење не изгради и пусти у рад.

У току 2019. урађена је Студија изводљивости за Пројекат прикупљања и пречишћавања отпадних вода за Град Крагујевац, којом се детаљном анализом постојећег стања постројења и уграђене опреме дошло до закључка да је исплативије изградити ново постројење за пречишћавање отпадних вода него извршити његову реконструкцију. Пројектом „Чиста Србија“ је предвиђена изградња новог постројења. Након пројектовања очекујемо да ће у наредних 5 до 10 година бити изграђено ново постројење за пречишћавање отпадних вода града Крагујевца, као и постројења у општинама Страгари и Баточина.

Предузеће мора да буде спремно да се прилагођава непрекидним променама које се догађају у његовој околини, јер само тако може да обезбеди даљу егзистенцију и развој.

Квалитет и квантитет услуга ЈКП „Водовод и канализација“ имају непосредан утицај на хигијенске прилике у граду, стандард грађана и функционисање привредних субјеката, тако да ово Предузеће врши делатност од посебног друштвеног интереса. Друштво је као циљ пред ЈКП „Водовод и канализација“ поставило потпуно задовољење потреба за здравом и питком водом уз максималну сигурност континуалности функционисања система допреме воде до потрошача и одвођења и пречишћавања отпадних вода.

Све активности које се спроводе ће имати за резултат ефикасније праћење производње, дистрибуције воде и заштите животне средине, а у циљу смањења трошкова кроз смањење губитака и омогућавању ефикасније контроле пословања ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац.

УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Пословање предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, финансијском ризику (девизном и каматном), кредитном ризику и ризику ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају умањењем изложености предузећа овим ризицима.

Предузеће не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

ЈКП „Водовод и канализација“ је осетљиво на присуство системских ризика који подразумевају ризике економског окружења у оквиру државе, привредне гране и сл. на које о не може да утиче: инфлација, промена пореских прописа, царинских прописа, лимитирање каматних стопа, привредног окружења, конкуренције, сировинске базе и сл.

Уколико постоје несистемски ризици, они се идентификују кроз успешност пословања управе предузећа.

Финансијски ризик

У свом пословању ЈКП „Водовод и канализација“ је изложено финансијским ризицима који се јављају као девизни ризик и ризик од промене каматних стопа. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса.

Девизни ризик

Изложеност девизном ризику се односи на остале дугорочне финансијске пласмане, краткорочне финансијске пласмане, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, дугорочне кредите, остале дугорочне обавезе, краткорочне финансијске обавезе и обавезе из пословања номиниране у иностраној валути.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза у страним валутама на дан извештавања је следећа:

ДЕВИЗНИ РИЗИК

ДЕВИЗНИ РИЗИК		у хиљадама динара		
		Имовина	Обавезе	
	2023	2022	2023	2022
ИЗНОС	-	-	67.767	99.376
	-	-	67.767	99.376
	2023		2022	
	10%	-10%	10%	-10%
ИЗНОС	(6.777)	6.777	(9.938)	9.938
	(6.777)	6.777	(9.938)	9.938

На основу обелодањене структуре имовине и обавеза у страним валутама евидентно је да је предузеће осетљиво на промене девизног курса ЕУР .

Осетљивост на апресијацију и депресијацију РСД за 10% у односу на поменуте стране валуте, представља процену руководства у погледу могућих промена курса РСД у односу на ЕУР.

Каматни ризик

ЈКП „Водовод и канализација“ је изложено ризику промене каматних стопа на пласманима и обавезама код којих су каматне стопе варијабилне. Овај ризик зависи од финансијског тржишта и предузеће нема на располагању инструменте којима би ублажило његов утицај.

Структура пласмана и обавеза на дан 31. децембра 2023. и 2022. године са становишта изложености каматном ризику дата је у следећем прегледу:

КАМАТНИ РИЗИК	2023	2022
Финансијска средства		
Некаматносна	306.538	338.696
Каматносна (фиксна каматна стопа)	-	-
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	381.477	274.075
	688.015	612.771
Финансијске обавезе		
Некаматносне	1.215	477.547
Каматносне (фиксна каматна стопа)	141.577	99.376
Каматносне (варијабилна каматна стопа)	566.591	210.027
	709.383	786.950

Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак. Овај ризик обухвата дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, потраживања, дате гаранције и јемства трећим лицима.

У Републици Србији не постоје специјализоване рејтинг агенције које врше независну класификацију и рангирање привредних друштава. Услед тога, предузеће је принуђено да користи остале јавно доступне финансијске информације (нпр. податке о бонитету које пружа Агенција за привредне регистре) и интерне историјске податке о сарадњи са одређеним пословним партнером у циљу одређивања његовог бонитета. На основу бонитета купца, утврђује се износ његове максималне кредитне изложености, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства предузећа. Износ максималне кредитне изложености ревидира се најмање једном годишње.

У случају повећања износа доспелих потраживања и сходно томе повећане изложености кредитном ризику, примењују се механизми предвиђени пословном политиком.

Изложеност кредитном ризику ограничена је углавном на потраживања од купаца на дан биланса. Номинални износ потраживања од купаца, пре извршене исправке вредности, састоје се од великог броја потраживања, од којих највећи део чине потраживања од купаца:

Назив и седиште купца	у хиљадама динара	
	2023	2022
Застава Камioni - стечај	64.760	64.760
Општина Баточина	32.741	37.473
Енергетика ДОО	15.388	14.333
Застава Оружје АД	11.823	13.392
Група Застава возила	9.014	9.014

Ризик ликвидности

Руководство ЈКП „Водовод и канализација“ управља ризиком ликвидности на начин да предузеће у сваком тренутку мора да испуњава све своје доспеле обавезе, као и одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа прилива финансијских средстава и доспећа обавеза.

Рочност доспећа финансијских обавеза дата је у следећој табели:

у хиљадама динара				
2023. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Дугорочни кредити	-	34.709	21.472	56.175
Обавезе из пословања	291.190	-	-	291.190
Крат. финан. обавезе	175.570	-	-	175.570
Остале крат. обавезе	186.448	-	-	186.448
	<u>653.208</u>	<u>34.703</u>	<u>21.472</u>	<u>709.383</u>
2022. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Дугорочни кредити	-	1.420	154.479	155.899
Обавезе из пословања	300.495	-	-	300.495
Крат. финан. обавезе	153.504	-	-	153.504
Остале крат. обавезе	177.054	-	-	177.054
	<u>631.053</u>	<u>1.420</u>	<u>154.479</u>	<u>786.952</u>

Приказани износи засновани су на недисконтованим новчаним токовима на основу најранијег датума на који ће предузеће бити обавезно да такве обавезе намири (актуелни ануитетни план).

ИНДИКАТОРИ ОПШТЕ ЛИКВИДНОСТИ		2023. година	2022. година
1	ОБРТНА ИМОВИНА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,91	0,90
ИНДИКАТОРИ УБРЗАНЕ ЛИКВИДНОСТ			
2	ОБРТНА ИМОВИНА БЕЗ ЗАЛИХА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,78	0,75

Коефицијент испод 1 показује присуство ризика ликвидности.

УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ КАПИТАЛА

У поступку управљања капиталним ризиком, циљ је очување могућности предузећа да послује по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе власницима и другим интересним странама путем оптимизације односа дуга и капитала. Руководство прегледа структуру односа дугова и капитала на годишњој основи.

Анализира се капитал кроз показатељ задужености. Овај показатељ израчунава се као однос нето обавеза (задужености) и укупног капитала. Нето задуженост се обрачунава тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

Показатељи задужености на дан 31. децембра 2023. и 2022. године су били следећи:

РИЗИК КАПИТАЛА

1. Обавезе (дугорочне и краткорочне)	858.138	873.799
2. Капитал	3.092.507	3.101.808
Коефицијент (1/2)	27,7%	28,2%

Укупне обавезе износе 27,7% укупног капитала и мање су за 0,5% у односу на претходну годину.

ДИРЕКТОР

Небојша Јаковљевић, дипл.ецц.